Bilim Metninde Anlam Türleri

Bilim konulu kısa metni oku. Gerçek, mecaz ve terim anlamlı kullanımları bağlamdan ayırt et.

1 METNI OKU

Bilim çalışması, bir soruya gözlem ve kanıta bakarak yanıt aramaktır. Ela, pencere önündeki saksının gölgesini sabah ve öğleden sonra aynı masada ölçtü. Öğleden sonra ölçtüğü gölge daha uzundu. Bu, Ela'nın o iki ölçümde gördüğü sonuçtu; her gün ve her yerde aynı olacağı anlamına gelmez. Öğretmeni, "Bir gözlem yeni soruların kapısını açar," dedi. Ela ölçüm değerlerini defterine yazdı. Yeni bir fikir tohumu büyütmek için başka bir gün yeniden ölçmeye karar verdi.

2 KULLANIMLARI FARK ET

"Gözlem" ve "ölçüm" sözcüklerini metinde bulup altını çiz. "Soruların kapısını açar" ve "fikir tohumu" sözlerini işaretle.

Okurken şunu düşün: Hangi sözler bilim alanında özel bir anlam taşıyor? Hangi sözler gerçek bir kapı ya da tohum anlatmıyor?

Anlamı Bağlamdan Çıkar

Metinden kanıt göstererek yanıtla. Son bölümde kendi örneğini yaz.

1 SINIFLANDIR

Metindeki söz	Anlam türü	Metindeki ipucu
gölge daha uzundu		
gözlem		
soruların kapısını açar		
ölçüm		
fikir tohumu		

2 KANITLA AÇIKLA

Öğretmeni neden başka bir gün yeniden ölçmesini istedi?

“Ölçüm” metinde hangi işi anlatıyor?

Gerçek anlamlı kısa bir gözlem cümlesi yaz.

Yetişkin İçin Örnek Yanıtlar

Yanıt anahtarı yetişkin kullanımı içindir. Sınıflandırmalarda metne dayalı, tutarlı açıklamaları kabul edin.

1 YANIT ANAHTARI

1. “Gölge daha uzundu” — gerçek anlamlı gözlem; Ela’nın ölçtüğü iki örnekte gördüğü sonucu bildirir.
2. “Gözlem” — bilimsel terim; dikkatle bakıp bilgi toplama işi.
3. “Soruların kapısını açar” — mecaz; yeni sorular doğurmak/merak uyandırmak anlamında.
4. “Ölçüm” — bilimsel terim; uzunluğu ölçerek belirleme işi.
5. “Fikir tohumu” — mecaz; gelişebilecek yeni bir düşünce.
6. Yeniden ölçmek, sonucun farklı zamanda da görülüp görülmediğini kontrol etmeye yardım eder.
7. Ölçüm, gölgenin uzunluğunu belirleme işini anlatır.
8. Öğrencinin gözle görülebilir, kişisel bir gözlem bildiren cümlesi kabul edilir. Örnek: “Sabah gölge daha kısaydı.”